

Būvniecības procesa aktualitātes

Dace Riekstiņa, Mg.hist. un Mg.iur.
Dienvidkurzemes novada Būvvaldes juriste
buvkonsultacijas@inbox.lv

Teritoriālā reforma

- 1. jūlijā stājas spēkā jaunais Latvijas administratīvi teritoriālais iedalījums, kas paredz, ka no līdzšinējām 119 pašvaldībām izveidotas 43, no kurām daudzas ir tapušas, apvienojot kādreizējos novadus. Visas pašvaldības iestādes pēc 1. jūlija turpina darbu tāpat kā iepriekš, līdz dome pieņem lēmumu par to reorganizēšanu, piemēram, iestādes apvienojot.
- Brīdis, kurā kādas iestādes tiks apvienotas vai tiks ieviestas kādas pārmaiņas pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem, katrā pašvaldībā ir cits, tādēļ iedzīvotājiem ir svarīgi sekot līdzi informācijai, ko sniedz sava pašvaldība.
- Tas attiecināms arī uz Būvvaldēm.

Būvvaldes pienākumi

Būvniecības likuma 12.pantā noteikti Būvvaldes pienākumi:

- 1) nodrošina būvniecības administratīvā procesa tiesiskumu, tai skaitā veic būvdarbu administratīvo prasību ievērošanas kontroli un pieņem būves ekspluatācijā;
- **2) sniedz konsultācijas par būvniecības administratīvā procesa kārtību un ziņas par teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumiem;**
- 3) informē par būvniecības procesa tiesisko pamatojumu un sniedz ziņas par pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajām vai paredzētajām būvēm.

Būvju iedalījums grupās

- Būves iedala trīs grupās atkarībā no būvniecības sarežģītības un iespējamās ietekmes uz vidi. Pirmā ir zemākā, bet trešā ir augstākā grupa (Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi» (turpmāk – VBN) 4.punkts).
- Būvju iedalījums grupās atspoguļots VBN 1.pielikumā.
- 2021.gada 1.novembrī stājās spēkā jauns VBN 1.pielikums, kas ievērojami atvieglo būves grupas noteikšanu.

Ēku iedalījums grupās

Pirmās grupas ēkas:

- **vienstāva** ēkas ar apbūves laukumu līdz **60 m²**, tai skaitā mazēkas;
- rezervuāri ar būvtilpumu līdz 50 m³, izņemot gadījumu, ja tie paredzēti bīstamu ķīmisko vielu uzglabāšanai;
- transformatoru apakšstaciju ēkas ar spriegumu līdz 20 kV un apbūves laukumu līdz 60 m.

Trešās grupas ēkas:

- ēkas, kurām ir vairāk nekā seši virszemes stāvi;
- ēkas, kurām ir vairāk nekā viens apakšzemes stāvs;
- publiskas ēkas ar kopējo platību, lielāku par 1000 m²;
- rūpnieciskās ražošanas ēkas ar paredzēto ugunsslodzi, lielāku par 600 MJ/m²;

Ēku iedalījums grupās

Trešās grupas ēkas:

- rūpnieciskās ražošanas ēkas ar kopējo platību, lielāku par 2000 m²;
- noliktavas ēkas ar paredzēto uguns slodzi, lielāku par 600 MJ/m²;
- noliktavas ēkas ar kopējo platību, lielāku par 2000 m²;
- rezervuāri šķidru, gāzveida vielu vai beramu materiālu uzglabāšanai, pārkraušanai vai pārstrādei ar būvtilpumu, lielāku par 5000 m³;
- katlumājas ar siltuma jaudu, lielāku par 2 MW;
- elektroenerģijas apgādes ēkas ar elektrisko jaudu, lielāku par 2 MW;
- transformatoru apakšstaciju ēkas ar spriegumu 110 kV vai augstāku.

Ēku iedalījums grupās

Otrā grupa:

otrās grupas ēkas ir visas tās ēkas, kuras netika minētas iepriekš, piemēram, savrupmājas, kuru apbūves laukums pārsniedz 60 m² vai vienu stāvu; daudzdzīvokļu mājas līdz pieciem stāviem ieskaitot; tirdzniecības ēkas ar kopējo platību līdz 1000 m²; ražošanas ēkas ar kopējo platību līdz 2000 m².

Inženierbūvju iedalījums grupās (skatīt VBN 1.pielikumu)

- atsevišķi labiekārtojuma elementi;
- elektroapgādes ārējie un iekšējie inženiertīkli ar spriegumu līdz 20 kV;
- elektronisko sakaru ārējie inženiertīkli;
- inženiertīklu pievadi;
- laukumi ar segumu;
- rakti dīķi ar virsmas laukumu līdz 0,5 ha;
- sporta laukumi ar segumu;
- līdz 6 m augsti stacionāri reklāmas un informācijas stendi;
- līdz 10 m augsti torņi;
- vēja elektrostacijas ar jaudu līdz 10 kW un masta augstumu līdz 10 m;
- žogi un mūri u.c.

Būvju klasifikācija

Visas būves (arī telpu grupas) tiek **klasificētas pēc to lietošanas veida**. Katrai būvei tiek noteikts būves galvenais lietošanas veids – būvei būvniecības procesā paredzētā un būvniecības dokumentos noteiktā būves dominējošā izmantošana (klasifikācijas kods). Arī telpu grupai tiek noteikts lietošanas veids – telpu grupai būvniecības procesā paredzētā un būvniecības dokumentos noteiktā telpu grupas izmantošana.

Būvju lietošanas veidu nosaka saskaņā ar Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija noteikumiem Nr.326 «Būvju klasifikācijas noteikumi».

Būvju klasifikācija

Plānojot Būvniecības ieceri, svarīgi ir noskaidrot Būvvaldē, vai konkrētajā vietā šādas ieceres realizācija ir pieļaujama, jo ieceri varēs realizēt tikai tad, ja tā atbilst Teritorijas plānojumā noteiktajai zemes vienības atļautajai izmantošanai. Īpaši svarīgi, piemēram, konsultēties Būvvaldē būtu gadījumā, ja plānots telpas vai ēku izmantot autoservisa vajadzībām .

Saskaņā ar Būvniecības likuma 21.panta otrajai daļai būvi atļauts izmantot tikai atbilstoši projektētajam lietošanas veidam.

Būves lietošanas veida maiņai visos gadījumos ir nepieciešams izstrādāt būvniecības dokumentāciju.

Būvniecības veidi

Būvdarbi — būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kurus veic būvlaukumā vai būvē, lai radītu būvi, novietotu iepriekš izgatavotu būvi vai tās daļu, pārbūvētu, atjaunotu, restaurētu, iekonservētu, nojauktu būvi vai ierīkotu inženiertīklu (Būvniecības likuma 1.panta 2.punkts).

Ēku būvniecības veidi:

- 1) jauna būvniecība;
- 2) pārbūve;
- 3) atjaunošana;
- 4) restaurācija;
- 5) novietošana;
- 6) nojaukšana;
- 7) konservācija.

Būvniecības veidi

- **būves atjaunošana** — būvdarbi, kuru rezultātā ir nomainīti nolietotojušies būves nesošie elementi vai konstrukcijas vai veikti funkcionāli vai tehniski uzlabojumi, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju (BL 1.panta 4.punkts);
- **būves novietošana** — būvdarbi, kurus veic iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem (BL 1.panta 8.punkts);
- **būves pārbūve** — būvdarbi, kuru rezultātā ir mainīts būves vai tās daļas apjoms vai pastiprināti nesošie elementi vai konstrukcijas, mainot vai nemainot lietošanas veidu (BL 1.panta 9.punkts).

Ēku būvniecības ieceres

Ēku jaunu būvniecību, pārbūvi, atjaunošanu, restaurāciju, novietošanu, nojaukšanu un konservāciju regulē Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumi Nr.529 «Ēku būvnoteikumi» (turpmāk – Ēku būvnoteikumi).

Atkarībā no plānotās būvniecības ieceres, ēku grupas un būvniecības veida pašlaik ir šādi būvniecības ieceres iesnieguma veidi:

- 1) paskaidrojuma raksts;
- 2) apliecinājuma karte;
- 3) būvniecības iesniegums (būvatļauja).

Kopš 2020.gada 1.janvāra būvniecības ieceres Būvvaldē iesniedz elektroniski Būvniecības informācijas sistēmā.

Ēku būvniecības ieceres (Paskaidrojuma raksts)

Paskaidrojuma rakstu izstrādā (Ēku būvnoteikumu 22., 23., 24., 27., 29.1, 32., 34., 35., 36. un 44. punktā minētajos gadījumos):

- **pirmās grupas ēkas** jaunai būvniecībai vai novietošanai,
- **pirmās grupas ēkas** vai tās daļas atjaunošanai, ja ēka nav kultūras piemineklis un plānotās izmaiņas skar ēkas fasādi vai tās nesošos elementus vai konstrukcijas, pārveidojot vai likvidējot tajā esošos elementus, vai atjaunošanu ar lietošanas veida maiņu vai restaurāciju;
- **pirmās grupas ēkas** vai tās daļas pārbūvi, nepārsniedzot VBN noteiktos rādītājus pirmajai grupai;
- **pirmās grupas ēkas** nojaukšanai

Ēku būvniecības ieceres (Paskaidrojuma raksts)

- **otrās grupas ēkas** nojaukšanai, ja tā nav pieslēgta ārējiem inženiertīkliem vai tie ir atslēgti, ko apliecina attiecīgā inženiertīklu īpašnieka atzinums (dokuments);
- ierosinot **pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas vai telpu grupas** lietošanas veida maiņu bez pārbūves;
- ierosinot **pirmās grupas publiskas ēkas vai tās daļas (pilsētās un ciemos), vienkāršotu atjaunošanu** – ēkas vai tās daļas atjaunošanu, nemainot ēkas nolietojušos nesošos elementus vai konstrukcijas, neskarot ēkas fasādi un koplietošanas inženiertīklus, veicot funkcionālus vai tehniskus uzlabojumus

Ēku būvniecības ieceres (Paskaidrojuma raksts)

- ierosinot **pirmās (pilsētās un ciemos) grupas** ēkas vienkāršotu fasādes atjaunošanu – fasādes apdares atjaunošanu, visu logu nomaiņu, fasādes siltināšanu, jumta siltināšanu, jumta ieseguma nomaiņu, pagraba siltināšanu vai lodžiju aizstiklošanu, nemainot ārsienu izvietojumu;
- ēkas konservācijai.

Ēku būvniecības ieceres (Apliecinājuma karte)

Apliecinājuma karti izstrādā (Ēku būvnoteikumu 35., 36., 37. un 38. punktā minētajos gadījumos):

- ierosinot **otrās vai trešās grupas ēkas** vienkāršotu fasādes atjaunošanu – fasādes apdares atjaunošanu, visu logu nomaiņu, fasādes siltināšanu, jumta siltināšanu, jumta ieseguma nomaiņu, pagraba siltināšanu vai lodžiju aizstiklošanu, nemainot ārsienu izvietojumu;
- ierosinot **otrās vai trešās grupas ēkas** vienkāršotu atjaunošanu – ēkas vai tās daļas atjaunošanu, nemainot ēkas nolietojušos nesošos elementus vai konstrukcijas, neskarot ēkas fasādi un koplietošanas inženiertīklus, veicot funkcionālus vai tehniskus uzlabojumus.

Ēku būvniecības ieceres (Būvniecības iesniegums)

Būvniecības iesniegumu un būvprojektu minimālā sastāvā iesniedz (Ēku būvnoteikumu 25., 26., 28., 29., 30., 31. un 33. punktā minētajos gadījumos):

- ierosinot **pirmās grupas ēkas vai tās daļas pārbūvi**, ja paredzēts pārsniegt vispārīgajos būvnoteikumos noteiktos apjoma rādītājus pirmajai grupai un/vai mainīt lietošanas veidu no dzīvojamās ēkas uz nedzīvojamo vai otrādi;
- ierosinot pirmās grupas ēkas vai tās daļas restaurāciju, ja ēka ir kultūras piemineklis,

Ēku būvniecības ieceres (Būvniecības iesniegums)

- ierosinot **otrās vai trešās grupas ēkas** jaunu būvniecību;
- ierosinot **otrās vai trešās grupas ēkas** novietošanu;
- ierosinot **otrās vai trešās grupas ēkas** vai tās daļas restaurāciju vai atjaunošanu;
- ierosinot **otrās vai trešās grupas ēkas** vai tās daļas pārbūvi;
- ierosinot **otrās vai trešās grupas ēkas** nojaukšanu, ja tā pieslēgta ārējiem inženiertīkliem.

Būvniecības ieceres dokumenti nav nepieciešami (Ēku būvnoteikumu 7.punkts)

- ja ēkā vai telpu grupā tiek īstenots **interjera projekts**, kas neskar trešās personas, nesošās būvkonstrukcijas, slodzi nenesošās sienas, starpsienas un koplietošanas inženiertīklus;
- **pirmās grupas ēkas vai tās daļas (izņemot publiskas ēkas pilsētās un ciemos) atjaunošanai**, nemainot ēkas nolietojušos nesošos elementus vai konstrukcijas, neskarot ēkas fasādi un koplietošanas inženiertīklus, veicot funkcionālus vai tehniskus uzlabojumus;
- **pirmās grupas ēkas fasādes apdares atjaunošanai**, visu logu nomaiņai, fasādes siltināšanai, jumta siltināšanai, jumta ieseguma nomaiņai, pagraba siltināšanai, ja ēka nav valsts aizsargājamais kultūras piemineklis un atrodas **ārpus pilsētām un ciemiem**;

Būvniecības ieceres dokumenti nav nepieciešami (Ēku būvnoteikumu 7.punkts)

- **pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas logu atjaunošanai un nomaiņai**, ja tiek ievēroti šo noteikumu 39., 40. vai 41. punktā minētie nosacījumi, tas ir, netiek mainīts logu dalījums, ēka nav kultūras piemineklis), apbūves noteikumos var būt noteikts, ka jāizstrādā Logu pase;
- **otrās vai trešās grupas dzīvojamās ēkas lodžiju aizstiklošanai** (izņemot valsts aizsargājamās kultūras pieminekļus), nemainot ārsienu izvietojumu, ja tiek ievēroti šo noteikumu 42. punktā minētie nosacījumi, tas ir, dzīvokļu īpašnieku kopība pieņēmusi lēmumu;
- pirmās vai otrās grupas vienkārtas ēkas bez pamatiem (piemēram, siltumnīca, nojume, lapene, paviljons) jaunai būvniecībai vai novietošanai ārpus publiskās ārtelpas, kā arī nojaukšanai, **ja tās ekspluatācijas laiks nav ilgāks par vienu gadu un to nojauc līdz minētā termiņa beigām** (ietverot nojaukšanas laiku);

Būvniecības ieceres dokumenti nav nepieciešami (Ēku būvnoteikumu 7.punkts)

- pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas **fasādes un (vai) jumta ieseguma krāsošanai**, ja krāsu pase saskaņota pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā;
- pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas **lieveņa, ārējo kāpņu un ārējo jumtudeņu novadsistēmu atjaunošanai**, neveicot citus ēkas fasādes būvdarbus un nodrošinot to atbilstību ēkas fasādes koptēlam (izņemot valsts aizsargājamus kultūras pieminekļus);
- pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas **ārdurvju atjaunošanai un nomainai**, neveicot citus ēkas fasādes būvdarbus, ja tiek nodrošināta atbilstība ēkas fasādes koptēlam (ievērots apjoms, durvju proporcijas un dalījums, tā krāsojums) un izvēlētie būvizstrādājumi nodrošina vismaz līdzvērtīgas iepriekšējā būvizstrādājuma tehniskās ekspluatācijas īpašības (izņemot valsts aizsargājamus kultūras pieminekļus);

Būvniecības ieceres dokumenti nav nepieciešami (Ēku būvnoteikumu 7.punkts)

- pirmās grupas ēkas vai otrās grupas viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās ēkas, tās palīgēkas vai lauku saimniecības nedzīvojamās **ēkas jumta ieseguma atjaunošanai** (izņemot valsts aizsargājamajiem kultūras pieminekļiem un ēkām pilsētās un ciemos), neveicot citus ēkas fasādes būvdarbus, ja tiek nodrošināta atbilstība ēkas fasādes koptēlam, netiek mainīta jumta konfigurācija un krāsa un izvēlētie būvizstrādājumi nodrošina vismaz līdzvērtīgas iepriekšējā būvizstrādājuma tehniskās ekspluatācijas īpašības, ja pašvaldības apbūves noteikumos nav noteiktas citas prasības;
- sezonas ēku nojaukšanai.

Grozījumi Ēku būvnoteikumos

- 2020.gadā tika uzsākta grozījumu izstrāde Ēku būvnoteikumos, lai vienkāršotu būvniecības procesu. Pašlaik sagatavotie Ministru kabineta noteikumu grozījumi ir izskatīti Valsts sekretāru sanāksmē un nodoti pieņemšanai Ministru kabinetam. Plānots, ka Ēku būvnoteikumu grozījumi stāsies spēkā **2022.gada 1.martā**.
- Grozījumi paredz vienkāršot ēku vai to daļu atjaunošanas un pārbūvju saskaņošanu, pārskatīt noteiktās procedūras, nodrošināt ērtākus risinājumus būvniecības informācijas sistēmā, samazinot būvniecības ieceres iesniegumu veidus.

Grozījumi Ēku būvnoteikumos

- Notiks atteikšanās no Apliecinājuma kartes, būs viens vienkāršotās dokumentācijas veids – **Paskaidrojuma raksts**.
- Lai atvieglotu nelielas pārbūves, kas būtiski neietekmē ēkas mehānisko stiprību un stabilitāti, un to izdalītu no Būvniecības likumā lietotā termina pārbūve, ko var veikt būvatļaujas būvniecības procesā, tiek noteikumu projektā definēts jauns jēdziens– vienkāršota pārbūve, kas ietver tādus būvdarbus kā **nesošajās konstrukcijās jaunu ailu būvniecību, ēkas ārējo kāpņu, pandusa vai terases jaunu būvniecību, pārbūvi, nojaukšanu**, ko varēs veikt ar vienkāršoto dokumentāciju – Paskaidrojuma rakstu.

Grozījumi Ēku būvnoteikumos

- Noteikumu projektā ieviesta jauna saskaņošanas procedūra – **paziņojums par būvniecību**, kas būtu piemērojams vairākos gadījumos, kad nav nepieciešama būvvaldes atļauja veikt būvdarbus, bet tie veicami **pamatojoties uz būvspeciālista izstrādātas dokumentācijas** vai atsevišķos gadījumos – paša būvniecības ierosinātāja izstrādātu dokumentāciju, piemēram, pirmās grupas ēka nojaukšana vai otrās grupas palīgēkas nojaukšana, palīgēkas, kas atbilst mazēkai, jauna būvniecība vai novietošana ārpus pilsētas savā privātajā teritorijā. Savukārt, lai nodrošinātu, ka persona neveic patvaļīgu būvniecību, pirms būvdarbu uzsākšanas par to ir jāinformē būvvalde, iesniedzot būvniecības informācijas sistēmā paziņojumu par būvniecību, kuram pievieno būvspeciālista vai būvniecības ierosinātāja izstrādātu dokumentu.

Grozījumi Ēku būvnoteikumos

Paziņojumu par būvniecību piemēro šādos gadījumos:

- otrās vai trešās grupas ēkas vai tās daļas vienkāršotai atjaunošanai (agrāk Apliecinājuma karte) ;
- pirmās grupas, otrās grupas **viena dzīvokļu dzīvojamās ēkas, palīgēkas, vai lauku saimniecības nedzīvojamās ēkas nesošajās konstrukcijās ailu** (piemēram logu, durvju, lūku, inženiertīklu šahtu vai šķērsojumu) **jaunai būvniecībai** (izņemot ēkas ielas fasādē), pārbūvei vai nojaukšanai ārpus publiskās ārtelpas;
- pirmās grupas ēkas **nojaukšanai** vai otrās grupas palīgēkas nojaukšanai;
- palīgēkas (**mazēkas**) jaunai būvniecībai vai novietošanai ārpus publiskās ārtelpas, izņemot pilsētās;
- nojumes (**mazēkas**) jaunai būvniecībai vai novietošanai **meža zemēs**.

Grozījumi Ēku būvnoteikumos (Paskaidrojuma raksts)

- **Paskaidrojuma rakstu** piemēro šādos gadījumos:
- pirmās grupas ēkas, otrās grupas palīgēkas jaunai būvniecībai vai novietošanai,
- pirmās, otrās vai trešās grupas sezonas ēkas jaunai būvniecībai vai novietošanai,
- pirmās grupas ēkas vai tās daļas restaurācijai;
- pirmās grupas ēkas vai tās daļas pārbūvei, nepārsniedzot Vispārīgajos būvnoteikumos noteiktos apjoma rādītājus pirmajai grupai;
- otrās vai trešās grupas ēkas nojaukšanai;

Grozījumi Ēku būvnoteikumos (Paskaidrojuma raksts)

- pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas vai tās daļas atjaunošanai;
- pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas vai telpu grupas lietošanas veida maiņai bez pārbūves;
- pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas vai tās daļas vienkāršotai pārbūvei;
- pirmās, otrās vai trešās grupas ēkas vai tās daļas konservācijai.
- Izņēmumi ir būves, kurām pielieto Paziņojumu par būvniecību vai būvniecības dokumentācija vispār nav nepieciešama (Ēku būvnoteikumu 7.pants jaunā redakcijā).

Būvniecības ierosinātājs

Būvniecību var ierosināt:

- 1) zemes vai būves īpašnieks vai, ja tāda nav, – tiesiskais valdītājs (arī publiskas personas zemes vai būves tiesiskais valdītājs) vai lietotājs, kuram ar līgumu noteiktas tiesības būvēt;
- 2) pašvaldība, ja tā sakārto vai nojauc būvi, kas kļuvusi bīstama un rada apdraudējumu cilvēku drošībai, vai nojauc patvaļīgās būvniecības objektu;
- 3) enerģētikas un elektronisko sakaru reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos – energoapgādes komersants un elektronisko sakaru komersants (VBN 3.punkts)

Būvniecības ierosinātājs

- Būvniecības ierosinātājam ir pienākums būvniecības ieceres realizācijai pasūtīt **būvprojektu**, kas ietver visus būvdarbu veikšanai nepieciešamos konstruktīvos risinājumus un mežglus, lai nodrošinātu būves atbilstību Būvniecības likumā noteiktām būtiskām prasībām (VBN 26. 1 punkts)
- Būvniecības ierosinātājs vienojas ar būvprojekta izstrādātāju, būvkomersantu vai būvspeciālistu atbilstošā būvprojektēšanas jomā par attiecīgajai būvniecības iecerei nepieciešamo dokumentu izstrādi. **Atbilstoši plānotajai iecerei un paredzētajam būvniecības veidam aizpilda vienu no būvniecības ieceres iesniegumiem** (Ēku būvnoteikumu 11.punkts)
- Būvniecības ierosinātājs **slēdz līgumu par būvprojekta izstrādi** ar būvprojekta izstrādātāju. (VBN 31.punkts)

Būvniecības ierosinātājs

- Līguma par būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādāšanu un būvprojekta minimālā sastāva neatņemama sastāvdaļa ir **projektēšanas uzdevums**. Projektēšanas uzdevumu sagatavo un paraksta būvniecības ierosinātājs un būvprojekta izstrādātājs, būvkomersants vai būvspeciālists. (Ēku būvnoteikumi 14.punkts)
- **Būvniecības ierosinātājs ir atbildīgs par atbilstoša projektēšanas uzdevuma izstrādi.** (VBN 27.punkts)

Būvniecības ierosinātājs

- **Projektēšanas uzdevumā norāda** projektējamās ēkas galveno lietošanas veidu ar plānotajām telpu grupām, to lietošanas veidiem un parametrus, kā arī teritorijas plānojuma un inženiertīklu projektēšanas prasības. Ja ēku paredzēts būvēt uz zemesgrāmatā ierakstītas apbūves tiesības pamata, projektēšanas uzdevumā kā plānotās telpu grupas norāda vienīgi nedzīvojamās telpas. Ja nepieciešams, norāda citus īpašos nosacījumus (piemēram, vēlamās būvkonstrukcijas un būvizstrādājumi, tehnoloģijas). Ja ēku nojauc, projektēšanas uzdevumā norāda prasības nojaukšanas darbu projektam. (Ēku būvnoteikumu 15.punkts)
- Ja būvniecības iecere paredz objekta nodošanu ekspluatācijā pa būves **kārtām**, projektēšanas uzdevumā norāda katrā kārtā ietveramo apjomu. (Ēku būvnoteikumu 16.punkts)

Būvniecības ierosinātāja atbildība

Ar grozījumiem Būvniecības likumā, kas stājās spēkā 2021.gada 19.maijā, tika definēta būvniecības procesā iesaistīto personu atbildība, tajā skaitā **būvniecības ierosinātāja**.

19.1 pants. Būvniecības ierosinātāja pienākumi un atbildība

(1) Būvniecības ierosinātājs būvprojekta izstrādei piesaista normatīvajiem aktiem atbilstošus būvspeciālistus vai būvkomersantus (izņemot speciālajos būvnoteikumos noteiktos gadījumus), kā arī projektēšanas uzdevumā nosaka paredzētās būves lietotāja prasības.

(2) Būvniecības ierosinātājam ir pienākums sagatavot projektēšanas uzdevumu un sniegt būvprojekta izstrādātājam savā rīcībā esošu informāciju par objektu atbilstoši līgumam, kā arī pēc būvprojekta izstrādātāja pieprasījuma nodrošināt priekšizpētes darbu veikšanu un projektēšanas veikšanai nepieciešamās informācijas iegūšanu, izņemot gadījumu, kad līgumā par projektēšanu pienākumu veikt priekšizpēti un iegūt informāciju ir uzņēmis būvprojekta izstrādātājs.

(3) Speciālajos būvnoteikumos noteiktajos gadījumos būvniecības ierosinātājs var būt būvētājs, uzņemoties būvdarbu veicēja pienākumus un atbildību. Ja būvniecības ierosinātājs ir būvētājs, būvuzraudzība nav nepieciešama.

Būvniecība paša spēkiem

Būvētājam būvdarbu veikšanai nav nepieciešamas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā (Ēku būvnoteikumu 107.punkts), ja:

- būvētājs **savām vajadzībām** būvē, novieto, pārbūvē, atjauno, konservē vai nojauc **pirmās grupas ēku** vai tās daļu **vai otrās grupas viena dzīvokļa dzīvojamo ēku** vai tās daļu un palīgēkas, kā arī lauku saimniecības nedzīvojamās ēkas, kas nav augstāks par diviem stāviem un kuru apbūves laukums nav lielāks par 400 m² un būvtilpums – par 2000 m³;
- būvētājs **savām vajadzībām veic vienkāršoto atjaunošanu**, izņemot atjaunošanu publiskā ēkā vai publiskās ēkas daļā (telpu grupā);
- būvētājs **savai pirmās grupas ēkai** vai tās daļai **vai otrās grupas viena dzīvokļa dzīvojamai ēkai** vai tās daļai un palīgēkām, kā arī lauku saimniecības nedzīvojamai ēkai veic vienkāršotu fasādes atjaunošanu.

Vides pieejamība

- 2021.gada 19.oktobrī pieņemts jauns būvnormatīvs LBN 200-21 «Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs», stājās spēkā 1.novembrī, kas nosaka prasības, kādas jāievēro, projektējot dažāda lietojuma ēkas un citas būves, tajā skaitā vides pieejamības prasības, kas jāievēro publiskām (veikals) un ražošanas ēkām. Izstrādājot šo LBN, ar Latvijas Pašvaldību Savienības iesaisti mazo uzņēmēju atbalstam tika panākta vides pieejamības prasību «mīkstināšana» nelielām ēkām un telpām, nosakot izņēmumus no vispārējām prasībām, piemēram, vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem var nenodrošināt **viena stāva publiskās ēkās ar kopējo platību līdz 60 m² vai otrās grupas ēkas telpu grupā ar kopējo platību līdz 30 m².**
- Īslaicīgās apmešanās ēkās (**kempingos**) vides pieejamība nodrošināma vienā ēkā, ja paredzētas divas līdz piecas ēkas. Ja paredzētas vairāk par piecām ēkām, vides pieejamība nodrošināma 20% ēkās no kopējā skaita.
- Vides pieejamības prasības var nenodrošināt biroja telpām, kas atrodas cita lietojuma (piemēram, ražošanas) ēkās, ja biroja telpu platība nepārsniedz 30 m².
- U.c

Būvniecības procesa aktualitātes

Paldies par uzmanību!